

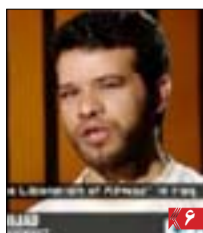
پیام
دفتر
سیاسی

۶۷ سال
پیشاهنگی

کلوپ ترور،
صحنه‌سازی
دیگری از ...

کودتای
۲۸ مرداد
و نقش ...

واگذاری
مهدکودک‌ها
به ...

تأمین حقوق ملی خلق کرد در چهارچوب ایرانی دموکراتیک و فدرال

کوردستان

ارگان کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران

شماره ۵۸۷، چهارشنبه، ۱ شهریور ۱۳۹۱، ۲۲ آگوست ۲۰۱۲، ۱۵۰ تومان

www.kurdistanmedia.com

رهبری جمعی، نوآوری حزب دمکرات بود

سلفن

ناهدید حسینی

۲۸ مرداد

سر آغاز توانلیتاریسم اسلامی

در روزشمار تاریخ ملیتهای ایران، روز ۲۸ مرداد ۱۳۵۸ و فتوای جهاد خمینی علیه ملت کرد را می‌توان سرآغاز قدرت‌گیری توانلیتاریسم اسلامی در ایران به‌شمار آورد.

حکومت مرکزی بعد از پیروزی انقلاب ایران متشکل از دو بخش بود:

۱- اشخاص تکنوکرات که دارای اعتقادات دینی بودند ولی به عنوان نمایندگان مذهبی جامعه ایران رفتار نمی‌کردند.
۲- اشخاص مذهبی که با وجود آنکه بر مسند قدرت بودند همچون نمایندگان مذهبی جامعه آن دوران ایران خود را معرفی می‌کردند.

قبل از ۲۸ مرداد ۱۳۵۸، بین کردها و حکومت مرکزی درگیری‌هایی رخ داده بود. در این درگیری‌ها کردها، یا همچون جنگ ۲۲ روزه سنندج در برابر جریان تکنوکرات داخل حکومت مرکزی ایستادگی کرده بودند یا همچون نطقه در برابر گروه‌های رادیکال منطقه‌ای و تحریکات رهبران مذهبی به دفاع از خود برخاسته بودند. جریان تکنوکرات راهکارهای کمتر خشونت‌آمیز برای حل مسئله کرد در پیش گرفته بود ولی گروه‌های رادیکال منطقه‌ای با جنگ علیه کردها درصدد نشان دادن چهره‌ای غیر واقعی از مسئله کرد و مشروعیت گرفتن از حکومت مرکزی برای جنگ علیه کردها بودند.

ولی در ۲۸ مرداد، خمینی به صورت مستقیم علیه مسئله‌ی کرد موضع گرفت. خمینی بعد از انقلاب ایران، اگر چه تلاش می‌کرد همچون شخص نخست این انقلاب پذیرفته شود ولی در واقع او تنها نماینده‌ی جریان مذهبی دوران انقلاب بود و فتوای جهاد او، به‌عنوان شخص اول مذهبی، منجر به رویارویی جریان دوم درون حکومت مرکزی با مردم کردستان و بسته شدن درهای هر گونه دیالوگی در رابطه با مسئله کرد در کردستان ایران گردید.

همزمان با آنکه هر دو جریان درون حکومت مرکزی و اکثریت جریانهای سیاسی مرکزگرای ایرانی خواهان آن بودند که مسئله کرد در ایران را مسئله‌ای تهدیدآمیز نشان دهند و آن را به سمت و سویی خشونت‌آمیز بکشانند، در واقع دو جریان درون حکومت نیز به نوعی قدرتشان را در برابر یکدیگر آزمایش می‌کردند و به همین خاطر می‌توان فتوای خمینی در ۲۸ مرداد ۱۳۵۸ را به عنوان سرآغاز تحمیل قدرت جریان مذهبی بر جامعه ایران به شمار آورد. جریانی که بعدها حکومت توانلیتر اسلامی را در ایران بنیان نهاد.

در شصت و هفتمین سالروز تأسیس حزب دمکرات کردستان ایران، اعضا و هواداران حزب در نقاط مختلف جهان یاد این روز را گرمی داشتند.

به همین مناسبت، روز چهارشنبه ۲۵ مرداد ۱۳۹۱، در مقر دفتر سیاسی حزب مراسمی با حضور "مصطفی هجری" دبیر کل حزب دمکرات، "مسعود تک‌دبیر" کل حزب سوسیالیست کردستان ترکیه و

دادگاه سفارت رژیم در لندن با حضور چند شاکی ایرانی

دادگاهی در بریتانیا اتهام جاسوسی سفارت ایران در لندن علیه ایرانی‌های ساکن در بریتانیا، از جمله گماردن دوربینهای سبه بعدی در سفارت و دیگر اماکن مربوط به این کشور در بریتانیا را بررسی می‌کند. یک منبع دیپلماتیک بریتانیایی در گفتگو با العربیه.نت اعلام کرد این دادگاه در ۱۶ سپتامبر با حضور چند شاکی ایرانی و نیز یک سازمان حقوق بشری و همچنین نماینده وزارت کشور بریتانیا در لندن برگزار خواهد شد.

این دادگاه با عنوان Country guidance case یا "پرونده کشور مورد ارشاد" برگزار خواهد شد و در صورت تأیید اتهامات جاسوسی، سفارت ایران

حزب را ضرورتی تاریخی و زمینه‌ساز تأسیس جمهوری کردستان قلمداد نموده و ماهیت مدرن و دموکراتیک و استقلال سیاسی را از ویژگیهای آن برشمرد.

وی همچنین در ادامه از رهبری دسته جمعی به‌عنوان یکی از نوآوری‌ها و افتخارات حزب دمکرات در تاریخ جنبش رهایی‌بخش ملی کرد یاد کرد.

در ادامه، پیام مشترک اتحادیه‌های زنان، جوانان و دانشجویان دمکرات کردستان ایران توسط "الهام چایچی" دبیر اتحادیه زنان قرائت گردید.

ترکیه خواستار ایجاد "منطقه پرواز ممنوع" در داخل سوریه شد

ترکیه می‌گوید سازمان ملل می‌تواند برای حفاظت از امنیت پناجویان، دست‌کم بخشی از مناطق مرزی در خاک سوریه را به "منطقه امن"ی برای آنها تبدیل کند. به گزارش رادیو آلمان، با آغاز دور تازه‌ای از درگیریهای نظامی در دمشق و شدت گرفتن حملات هوایی به مناطق مسکونی، بر شمار غیرنظامیان که به کشورهای همسایه پناه می‌برند، افزوده شده و شمار پناجویان سوری در ترکیه در کمتر از دو هفته، دوبرابر شده و به ۷۰ هزار نفر رسیده است.

روزنامه حریت، دوشنبه (۳۰ مرداد/ ۲۰ اوت) به نقل از احمد داوود اوغلو نوشت، "اگر تعداد پناهندگان از صد هزار نفر تجاوز کند ما دیگر مکانی برای پذیرش و سکونت آنها در اختیار نداریم". داود اوغلو می‌گوید سازمان ملل می‌تواند با تأمین امنیت برخی از مناطق در داخل خاک سوریه امکان اقامت آوارگان در آنجا را فراهم کند.

ایجاد مناطق مورد نظر آنکارا به معنای عملی شدن طرح منطقه حائل یا پرواز ممنوع بر فراز سوریه، یا دست‌کم بخشی از آن خواهد بود. بیشتر هیلاری کلینتون، وزیر خارجه آمریکا گفته بود، واشنگتن و آنکارا تمام راه‌های کمک به مخالفان بشار اسد، از جمله ایجاد یک منطقه پرواز ممنوع را بررسی خواهند کرد.

بیانیه‌ی مشترک

حزب دمکرات و کومله

در ادامه دیدارها و نشست‌های مشترک حزب دمکرات کردستان ایران و حزب کومله کردستان ایران به منظور بحث و بررسی پیرامون مسائل مهم منطقه و مسائل مرتبط با ایران و کردستان، همچنین در ادامه گفتگوها به منظور تدوین توافقنامه‌ی مشترک برای همکاری میان دو حزب که از مدت‌ها قبل، هیئت‌هایی از هر دو طرف برای آن مأمور کرده و بر روی آن کار کارشناسی می‌کردند، روز سه شنبه، ۳۱ مرداد ۱۳۹۱ خورشیدی برابر با ۲۱ آگوست ۲۰۱۲ میلادی، هیأتی از رهبری دو حزب در مقر دفتر سیاسی حزب دمکرات به سرپرستی آقایان عبدالله مهتدی، دبیرکل کومله و مصطفی هجری، دبیرکل حزب دمکرات تشکیل جلسه داد. دو هیأت در یک نشست پنج ساعته، ضمن

حزب دمکرات کردستان ایران
حزب کومله کردستان ایران
۱۳۹۱/۵/۳۱ خورشیدی
۲۰۱۲/۸/۲۱ میلادی

اطلاعیه دفتر سیاسی حدکا به مناسبت

وقوع زلزله در استان آذربایجان شرقی

لززند، که خسارات و زیان‌های وارده در این مناطق اعلام نشده است. دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان ایران، ضمن ابراز تأسف از وقوع این رویداد طبیعی و کشته شدن شماری از هم‌میهن‌ان، به خانواده قربانیان تسلیت گفته و با آنها ابراز همدردی می‌نماید و برای زخمی شدگان آرزوی بهبودی می‌کند. در این رابطه همگان وظیفه دارند به یاری آسیب دیدگان بشتابند و در این شرایط جانسوز به آنها کمک کنند.

حزب دمکرات کردستان ایران
دفتر سیاسی
۲۲ مرداد ۱۳۹۱ شمسی

با تأسف ساعت پنج و پنج دقیقه بعد از ظهر روز شنبه، ۲۱ مردادماه ۱۳۹۱ شمسی زلزله‌ای به شدت ۶٫۲ ریشتر مناطق آذربایجان شرقی به‌ویژه شهرهای اهر، هریس، ورزقان و کلیبر و روستاهای تابعه این شهرها را به لرزه درآورد و ویرانی و مرگ را برای این مناطق و ساکنین آن به بار آورد. بنابر گزارشات، این رویداد تاکنون موجب کشته شدن بیش از ۲۵۰ نفر و مجروح شدن نزدیک به دو هزار نفر گردیده، ۱۲ روستا کاملاً تخریب و نزدیک به ۱۰۰ روستا نیز خسارت دیده‌اند.

براساس اطلاعات منتشره، ساعت چهار و پنجاه دقیقه نیز زلزله‌ای دیگر استان‌های آذربایجان غربی، گیلان، زنجان و اردبیل را

دیدار هیأت‌های

حدکا و حزب کومله کردستان ایران

ایران به سرپرستی عبدالله مهتدی دبیرکل، روز ۱۷ مردادماه ۱۳۹۱ در دبیرخانه حزب کومله با هم دیدار کردند. در این دیدار دو هیأت در رابطه با مسائل سیاسی کنونی به‌ویژه معادلات سیاسی منطقه، ایران و کردستان به تبادل نظر پرداختند.

هیأت‌های حزب دمکرات کردستان ایران به سرپرستی مصطفی هجری و حزب کومله کردستان ایران به سرپرستی عبدالله مهتدی با هم دیدار و در رابطه با موضوعات مهم کردستان و منطقه تبادل نظر کردند.

به‌گزارش کوردستان میدیا، هیأت حزب دمکرات کردستان ایران به سرپرستی مصطفی هجری، دبیرکل حزب و حزب کومله کردستان

توافقنامه‌ی مشترک حزب دمکرات و کومله

الف) اصول کلی:

۱- دو طرف بر این باورند که بدون سرنگونی رژیم جمهوری اسلامی، دمکراسی و حقوق ملی ملت‌های ایران، به ویژه ملت کرد تحقق نخواهد یافت. همچنین دو طرف بر این باورند که نظام سیاسی آینده ایران لازم است سیستمی سکولار، دمکراتیک و فدرال باشد. از همین رو، ضروریست که هر دو طرف در نشست‌های خود با اپوزیسیون ایرانی خارج از کشور بر این نکات اصرار ورزند.

۲- کومله و حزب دمکرات اعتقادی کامل به انتخابات آزاد توسط مردم کردستان دارند و در چنین انتخاباتی بدون شک صندوق‌های رأی را اصلی‌ترین منبع مشروعیت تمام جریان‌های سیاسی و اصل اساسی دمکراتیزه نمودن جامعه‌ی آزاد می‌دانند.

۳- هر دو طرف اعتقاد کامل به جدایی نهاد دین از دولت دارند و بر این باورند که حاکمیت آینده کردستان و قانون اساسی کشور باید بر پایه‌ی اصول دمکراسی، منشور جهانی حقوق بشر و حقوق سیاسی و ملی کردستان تدوین گردد. همچنین آزادی مذهبی و اعتقادات مختلف در کردستان را حق مشروع و انکارناپذیر تمام ساکنان کردستان می‌دانند.

۴- هر دو طرف بر برابری کامل حقوق زنان با مردان در تمام زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، خانوادگی و ... در جامعه تأکید می‌ورزند و خود را مدافع قانون مدرن و مترقی و انسانی در این زمینه می‌دانند و برای تصویب آن تلاش خواهند کرد.

۵- حزب کومله و دمکرات خود را مدافع آزادی بیان، آزادی قلم، آزادی مطبوعات، آزادی تأسیس سازمان‌های سیاسی، آزادی بنیان نهادن سازمان‌های مدنی و صنفی همچون کارگران، زنان، دانشجویان، جوانان و معلمان و ... می‌دانند و در جامعه از آنان حمایت قانونی خواهند کرد.

۶- طرفین پشتیبانی و پایبندی خود را به عدالت اجتماعی و حفظ محیط زیست کردستان و گنجاندن این موضوعات در قانون اساسی اعلام می‌نمایند.

۷- دو طرف پایبندی خود را به حل مشکلات و مسائل سیاسی فی‌مابین از طریق دیالوگ و به شیوه‌ی سیاسی، آرام و به دور از هر گونه خشونت‌طلبی اعلام می‌نمایند. همچنین این روش را برای کلیه‌ی نیروهای سیاسی کردستان ضروری دانسته و جهت تثبیت این اصل در سراسر کردستان تلاش می‌کنند.

۸- حزب دمکرات و کومله، فدرالیسم ملی - جغرافیایی را به عنوان شعار اصلی و برنامه‌ی سیاسی خود برای حل مسئله‌ی ستم ملی در کردستان برگزیده و خود را پرچمدار این شعار دانسته و برای تثبیت و تحقق آن به اشتراک مساعی می‌پردازند.

۹- این توافق‌نامه خدشه‌ای به اصل استقلال سیاسی، سازمانی، دیپلماتیک و رسانه‌ای هیچ یک از طرفین وارد نکرده، بلکه تلاش خواهد نمود که هماهنگی و وحدت نظر میان آنان را در راستای اهداف مشترک یاد شده در این پلاتفورم تأمین نماید.

ب) وظایف پیش از تغییرات سیاسی و سرنگونی رژیم

۱- شناساندن مشکلات و مطالبات ملت کرد در کردستان ایران به جامعه‌ی بین‌المللی و کسب حمایت سیاسی برای جنبش‌های بخش ملت کرد، به عنوان مثال، سازماندهی اقدامات دیپلماتیک مشترک در سطح جهانی و دیدار از مراکز بین‌المللی در راستای این هدف.

۲- وحدت در مشارکت یا عدم مشارکت با نیروهای اپوزیسیون ایرانی، با هماهنگی و مشورت قبلی و تأکید بر حقوق و خواسته‌های مردم کردستان به منظور تقویت جایگاه ملت کرد از طریق اتخاذ مواضع مشترک در کنفرانس‌ها و سمینارهای گوناگون و هماهنگی در این زمینه. تأکید دو طرف بر شعار فدرالیسم به عنوان راه حل مسأله‌ی ملیت‌های ایرانی در میان گفتمان‌های مختلف اپوزیسیون ایران و شخصیت‌های مخالف جمهوری اسلامی.

تقویت مواضع مشترک و گفتمان ترقیخواهانه‌ی ملی در کنگره‌ی ملیت‌های ایران فدرال و صیانت از این سازمان و معرفی آن به افکار عمومی جهانیان. تلاش برای تدوین سیاستی مشترک در سطح اپوزیسیون ایرانی که تجلی اصول اساسی جنبش ملی - دمکراتیک مردم کردستان و ... باشد.

۳- دو طرف از مبارزه‌ی برحق مردم کرد در تمامی بخش‌های کردستان پشتیبانی نموده و در عین حال بر این باورند که هرگونه مداخله از جانب یکی بخش‌های کردستان در امور سایر بخش‌ها، سیاستی سنجیده و زیانبار است. در همین راستا، به منظور تحکیم روابط و کسب جایگاهی مناسب‌تر برای ملت کرد در کردستان ایران و تعقیب سیاستی مشترک، در صورت لزوم، نشست‌های مشترکی با حکومت اقلیم و نیروهای سیاسی اقلیم کردستان برگزار خواهند کرد.

۴- کومله و حزب دمکرات اتحاد و انسجام ملی در کردستان ایران و استحکام مبارزات مشترک در میان احزاب سیاسی کردستان ایران را رسالت اصلی خود دانسته و برای یافتن راه‌کاری مناسب به منظور از بین بردن مواضع موجود بر سر راه اتحاد و همبستگی تلاش خواهند کرد.

۵- دو طرف بر آنند که همکاری‌های فی‌مابین را توسعه و استحکام بخشند. در این راستا گام‌های عملی طبق برنامه‌ی منظم و مدون از قبیل همکاری میان ارگان‌های مربوطه‌ی دو طرف در زمینه رسانه‌ای، انتشار بیانیه‌ی مشترک در رابطه با حوادث سیاسی مهم و اقدامات مشترک برای افشای سیاست‌های ضد بشری رژیم جمهوری اسلامی یا هرگونه حرکت مدنی و سیاسی، بردارند.

حزب کومله کردستان ایران
دبیرکل
عبدالله مهتدی

حزب دمکرات کردستان ایران
دبیرکل
مصطفی هجری

مردادماه ۱۳۹۱ خورشیدی
اوت ۲۰۱۲ میلادی

این توافقنامه میان حزب دمکرات کردستان ایران و حزب کومله‌ی کردستان ایران امضاء گردیده و از این پس در هر جایی از این توافقنامه نامی از کومله و حزب دمکرات به میان می‌آید، منظور این دو سازمان است.

مقدمه:
جنبش‌های بخش ملت کرد در کردستان ایران، سال‌های متمادی از مراحل متفاوت مبارزه‌ی پرفراز و نشیب خود را طی نموده است. مقاومت ملی و فداکاری و به شهادت رسیدن هزاران فرزند فداکار در راه اثبات هویت و حقوق سیاسی ملت کرد که در رأس همه‌ی آنها حق تعیین سرنوشت قرار دارد، واقعیتی انکارناپذیر است.

برای مبارزه‌ی ملت کرد در عصر حاضر و در این وضعیت، هم تغییرات گوناگون جهانی و هم تحولات اخیر خاورمیانه، همچنین توازن ابرقدرت‌ها و معادلات نوین این عرصه، بیش از همیشه زمینه را جهت طرح خواسته‌های ملی مردم کرد و تأکید بیشتر بر حقوق خویش در سطح جهانی را مهیا ساخته است. موج تغییر و دمکراسی‌خواهی فراگیر در منطقه‌ی خاورمیانه، پرتوان‌تر از هر زمان دیگری پایه‌های دیکتاتوری‌ها را به سوی فروپاشی سوق داده است. دیر یا زود دیکتاتوری جمهوری اسلامی ایران نیز، با تداوم مبارزه‌ی توده‌های مردم و اراده‌ی راسخ مبارزان راه آزادی، غیر از گسترش بحران همه‌جانبه‌ی اقتصادی و سیاسی و رفتن به سوی سرنگونی کامل، افق دیگری پیش‌رو ندارد.

اپوزیسیون ایرانی، گروه‌ها و جریان‌های مخالف جمهوری اسلامی در خارج از کشور، در دو سه سال گذشته، پس از ظهور و افول جنبش سبز در ایران، دور تازه‌ای از گفتگو و نشست مشترک و فعالیت را آغاز نموده‌اند. در این میان، علیرغم تفاوت نظر و دیدگاه‌ها، در مواردی درک متقابل و نزدیکی بیشتری نسبت به گذشته میان آنان ایجاد شده و اندیشه‌ی اتحاد و نوعی تلاش برای تشکیل جبهه‌ی دمکراسی‌خواهی با شعار تغییر رژیم در مقایسه با گذشته مقبولیت بیشتری یافته است.

حزب دمکرات کردستان ایران و حزب کومله‌ی کردستان ایران، به عنوان دو جریان سیاسی مشروع که در این مدت در رابطه با برخی مسائل مهم، همکاری و اقدامات مشترکی انجام داده‌اند، در ادامه‌ی روند رو به رشد همکاری‌ها و نزدیکی بیشتر بر این باورند که در چنین شرایطی توافق بر سر مجموعه‌ای از نقاط اساسی مشترک در چهارچوب این طرح ضرورتی انکارناپذیر است.

این پلاتفورم مشترک به عنوان اصلی‌ترین دستور کار سیاسی در برابر تغییر و تحولات سیاسی معاصر، در واقع بیانگر نوعی هم‌پیمانی میان این دو جریان سیاسی است.

این توافقنامه‌ی مشترک که از سوی رهبری هر دو حزب مورد تأیید قرار گرفته، مبنای کار مشترک هر دو حزب در زمینه‌های سیاسی، دیپلماتیک، تبلیغاتی، رسانه‌ای و ... را تدوین می‌کند. در همان حال، مبنای فعالیت مشترک به منظور گسترش این توافقنامه و تحقق همکاری‌های بیشتر در میان دیگر نیروهای سیاسی کردستان ایران است.

سرنگون باد رژیم ارتجاعی جمهوری اسلامی ایران

دیدار دبیر کل حدکا با سرکنسول فرانسه در اربیل

مصطفی هجری دبیرکل حدکا و سرکنسول فرانسه در اربیل با هم دیدار و وضعیت کردهای ایران، رژیم ایران و تحولات منطقه را مورد بحث و بررسی قرار دادند. به گزارش کوردستان میدیا، مصطفی هجری، دبیرکل حزب دمکرات کردستان ایران، روز ۱۸ مردادماه ۱۳۹۱ با فردریک تیسو، سرکنسول فرانسه در اربیل مرکز اقلیم کردستان عراق، دیدار نمود. دکتر فردریک از دوستان نزدیک ملت کرد و حزب دمکرات کردستان ایران می‌باشد. وی در پایان مأموریت‌اش در اقلیم کردستان، سیاست حکیمانه و نقش حزب دمکرات کردستان ایران را ارج نهاد.

دیدار حزب دمکرات ترقی خواه کرد سوریه و حزب سوسیالیست کردستان ترکیه

از دفتر سیاسی حزب دمکرات

به گزارش کوردستان میدیا، روز دوشنبه ۲۳ مردادماه ۱۳۹۱، هیأتی از حزب دمکرات ترقی خواه کرد سوریه به سرپرستی "حمید درویش" دبیرکل این حزب و همچنین هیأتی از حزب سوسیالیست کردستان ترکیه به سرپرستی "مسعود نک" دبیرکل این حزب از دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان ایران دیدار و از سوی هیأتی به سرپرستی "مصطفی هجری" دبیرکل حزب دمکرات مورد استقبال قرار گرفتند. در این دیدار سه جانبه، آخرین تحولات منطقه و رویدادهای مرتبط به هر کدام از بخش‌های کردستان مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. هیأت‌های این سه حزب، وضعیت موجود در کردستان و شرایط کنونی کردها در هر یک از این بخش‌ها به ویژه در کردستان سوریه را مورد ارزیابی قرار دادند و شرایط بوجود آمده برای

کردها را فرصتی مناسب جهت حفظ منافع ملت کرد برشمردند که با واقعیتهای گروه‌های سیاسی حق و حقوق ملی کردها در این بخش می‌تواند تحقق یابد. از دیگر مباحث مطرح شده در نشست احزاب مورد اشاره، تقویت روابط فی‌مابین و نزدیکی هرچه بیشتر آنان بود.

برگزاری تجمع اعتراضی در نروژ در سالروز

فتوای خمینی علیه مردم کرد

کردهای مقیم کشور نروژ به مناسبت سی و سومین سالگرد فتوای خمینی علیه ملت کرد در کردستان ایران، روز ۲۸ مردادماه ۱۳۹۱ در مقابل درب سفارت رژیم در شهر اسلو تجمع اعتراضی برگزار کردند. در این تجمع اعتراضی که از سوی کمیته‌های حزب دمکرات کردستان ایران و حزب کومله کردستان ایران برگزار گردید، حضار علیه رژیم ایران شعار دادند و پیام دو حزب نیز قرائت گردید. در این پیام آمده است، کردها همیشه تلاش کرده‌اند از راه صلح به حقوق خود دست یابند و هیچ گاه جنگ طلب نبوده‌اند. در این پیام تأکید شده است، مبارزه ملت کرد با قتل و عام، کشتار جمعی، ژنوساید و اعدام سرکوب نمی‌شود، و ملت کرد می‌خواهد بسان دیگر ملیت‌های منطقه به حقوق حقه خود دست یابد. همچنین چندین جریان سیاسی ایرانی حاضر در این تجمع اعتراضی پیام خود بدین مناسبت را خواندند.

مراسم اهدای جوایز به دانش آموزان و دانشجویان برتر حدکا

کمیسیون مالی - خدماتی حدکا با حضور مصطفی هجری دبیرکل حزب مراسمی را به مناسبت تقدیر و ارج نهادن به یک سال تحصیل موفقیت آمیز دانش آموزان و دانشجویان حزبی برگزار کرد. به گزارش کوردستان میدیا، مراسم تقدیر از تلاش‌های موفقیت آمیز دانش آموزان و دانشجویان حزبی روز ۱۹ مردادماه ۱۳۹۱ با همت شاخه اجتماعی کمیسیون مالی و خدماتی حزب دمکرات برگزار گردید. در آغاز مراسم، پیام کمیسیون مالی و خدماتی حزب توسط خانم شیرین حبیبی قرائت گردید. سپس کودکان عضو "کانون نرگس" نمایشی را اجرا کردند. در بخشی دیگر از این مراسم به دانش آموزان و دانشجویان موفق جوایزی اهدا شد. جوایز فارغ‌التحصیلان آموزشکده‌ها و دانشگاهها توسط مصطفی هجری، دبیرکل حزب

دمکرات کردستان ایران اهدا شد. پس از آن رستم جهانگیری عضو دفتر سیاسی حدکا جوایز دانش آموزان قبول شده سطوح ابتدایی و راهنمای و تعدادی از دبیران "مدرسه روزگه‌لات" جوایز دیگر دانش آموزان را اهدا کردند. در بخش پایانی مراسم نیز جوایزی به دانش آموزان برتر مدرسه روزگه‌لات و همکاران آنها توسط خانم "هاواری اسماعیلی" عضو علی‌البدل کمیته مرکزی حدکا تقدیم گردید.

دبیر خانه حدکا: تماس اطلاعات و باطبی با هماهنگی صورت گرفت

جهت اطلاع عموم طی روزهای گذشته در رابطه با آقای احمد باطبی مطالبی در برخی رسانه‌ها پخش شده است و در این میان از حزب دمکرات کردستان ایران به عنوان میزبان ایشان در مدت اقامتشان در کردستان عراق نیز نامی به میان آمده است. لذا جهت روشن شدن افکار عمومی لازم دیدیم این مطالب را اعلام داریم: ۱- تماس تلفنی آقای باطبی در مدت اقامتشان در کردستان با یکی از بازوهای اطلاعات (فقط برای یک بار) با هماهنگی مسئولین حزب انجام گرفته است. ۲- برگ تأییدیه با امضاء و مهر مسئول روابط حزب در اربیل به منظور معرفی آقای باطبی به

دفتر نمایندگی امور پناهندگی سازمان ملل که در نشریات یاد شده چاپ شده است، مورد تأیید است و جعلی نمی‌باشد. حزب دمکرات کردستان ایران دبیرخانه ۱۷ مردادماه ۱۳۹۱

ششمین فعال سیاسی عرب هم زیر شکنجه کشته شد

به گزارش منابع حقوق بشری در اهواز، علیرضا غبیشاوی فعال سیاسی عرب پس از بازداشت، در اداره اطلاعات شهرستان خلیفه زیر شکنجه جان خود را از دست داد. علیرضا غبیشاوی ۳۷ ساله روز دوشنبه ۱۶ مردادماه ۱۳۹۱ در بازداشتگاه اداره اطلاعات خلیفه (خلف آباد در ۹۵ کیلومتری جنوب شرق اهواز) به قتل رسید. منابع محلی می‌گویند علیرضا غبیشاوی که در بازداشتگاه اداره اطلاعات خلیفه فوت کرد از دوستان نزدیک برخی از این زندانیان سیاسی و از فعالان ملی عرب بوده است. با احتساب مرگ بر اثر شکنجه علیرضا غبیشاوی، تعداد زندانیان سیاسی عرب که زیر شکنجه کشته شده‌اند به شش تن رسید. غیبیان عیبداوی از حمیدیه، محمد جلدادی از اهواز، رضا مغامسی از دزفول، محمد کعبی از شوش و ناصر آلبوشکه از اهواز تا به حال زیر شکنجه ماموران اطلاعاتی کشته شده‌اند. نیروهای امنیتی در تماس با خانواده علیرضا غبیشاوی در روستای "ابو دبیان" از توابع خلیفه خبر مرگ وی را به آنها اطلاع دادند و از آنان خواستند برای تحویل جسد نامبرده به آن اداره مراجعه کنند. خانواده این قربانی اما از تحویل گرفتن جسد او خودداری و اعلام کردند؛ از عاملان مرگ وی شکایت خواهند کرد. دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ماه گذشته ۵ تن از زندانیان سیاسی را در این شهر به اعدام محکوم کرده بود. محمد عموری، هادی راشدی، هاشم شعبانی، جابر آلبوشوکه و مختار آلبوشکه به اتهام محاربه با خدا و پیامبر و اقدام علیه امنیت ملی به اعدام محکوم شدند و عبدالرحمن عساکره به ۲۰ سال حبس، اسماعیل عیبات ۵ سال و علی بدری به ۶ سال حبس محکوم شدند.

بیانیه اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران در همدردی با مردم زلزله زده آذربایجان

ملت ستمدیده ترک آذربایجان! خانواده‌های قربانیان زلزله! مطلع شدیم که متأسفانه عصر روز شنبه، زمین لرزه‌ای با شدت ۶٫۲ درجه در مقیاس ریشتر، شهرهای ورزقان، اهر و هریس آذربایجان را لرزاند و خسارت‌های مالی و جانی برجای گذاشته است. به علت این بلای طبیعی شماری از برادران و خواهرانمان از ملت ستمدیده ترک آذربایجان جان باختند. اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران خود را در مصیبت وارده بر خانواده‌های قربانیان این زلزله ویرانگر شریک دانسته و با مردم آزادیخواه آذربایجان ابراز

همدردی می‌نماید. اتحادیه دانشجویان دمکرات کردستان ایران ۱۳۹۱/۵/۲۲

بازداشت دو شهروند زن روانسری

در تظاهرات روز قدس

نیروهای امنیتی و لباس شخصی رژیم ایران در روز قدس در شهرستان روانسر با شهروندان درگیر شده و دو شهروند زن را بازداشت کردند. به گزارش وبسایت خبری کردپا، روز ۲۷ مردادماه ۱۳۹۱ در حین برگزاری راهپیمایی روز قدس در شهر روانسر، میان تعدادی از افراد لباس شخصی و مردم حاضر در محل، نزاع و درگیری روی داد که در نتیجه دو شهروند که نام یکی از آنان "لگین طیبی" دختر غفور است، توسط نیروهای لباس شخصی دستگیر و به مکان نامعلومی منتقل گردید. همچنین نیروهای امنیتی با مراجعه به منزل

نگین، وسایل شخصی وی را مورد تفتیش قرار داده و کامپیوتر او را نیز به همراه خود بردند. فرد بازداشت شده دارای مدرک کارشناسی و کارمند بازنشسته اداره آموزش و پرورش می‌باشد. به گزارش این وبسایت خبری، هویت دیگر زن دستگیر شده تاکنون مشخص نشده است. در این گزارش آمده است، که اذیت و آزار شهروندان کرد توسط نیروهای امنیتی و لباس شخصی‌ها، موجب بروز درگیری شده و تا ساعات پایان روز، وضعیت شهر روانسر در استان کرمانشاه امنیتی بوده است.

“ بدون دمکراسی، حقوق ملی تحقق نمی‌یابد، اگر تحقق یابد، تضمینی برای تداوم آن وجود ندارد و اگر حقوق ملی در ایران، به ویژه حقوق ملی ملت کرد، تحقق نیابد دمکراسی نه می‌تواند معنایی داشته باشد و نه به مفهوم واقعی آن تحقق می‌یابد

با شناخت و بررسی درست مسائل، به اتخاذ موضع و اظهارنظر پرداخته و اقدام نموده‌ایم. در این رابطه، گاهی چنین به نظر رسیده است یا بدین متهم شده‌ایم که از رویدادها عقب افتاده و در اتخاذ موضع تأخیر نموده یا موضع درستی اتخاذ نکرده‌ایم. اما اگر بخواهیم به‌عنوان نمونه به مواردی اشاره کنیم، آشکار می‌شود که در تمامی این موارد، پیشاپیش اغلب احزاب و جریانات سیاسی بوده‌ایم. هنگامی که اخوندها قدرت را به دست گرفته و انقلاب مردم ایران را به انحراف کشاندند، آزادی‌ها را سرکوب کرده و درصدد تأسیس رژیم می‌باشند. آنچه که اینک می‌بینیم، برآمدن، بسیاری از شخصیتها و جریانات آن را یک انقلاب ضدامپریالیستی می‌دانستند که آزادی را به ارمان خواهد آورد، این حزب دمکرات بود که گفت رفراوندوم را تحریم می‌کنیم، چون نه رفراوندوم آزاد و دمکراتیک است و نه محتوای یک رژیم ایدئولوژیک قادر به تأمین دمکراسی و حقوق ملیتها خواهد بود. در آن زمان کسانی که از این موضع حزب دمکرات پشتیبانی می‌کردند، زیاد نبودند، اما

کرد (ژ-کاف) تأسیس شد، همان رهبری و همان اعضاء در همان روز، حزب دمکرات را تأسیس کردند، این امر به نوعی بیانگر تطبیق دادن خود با تحولات و اوضاع زمانه است، یا مطرح کردن سوسیالیسم دمکراتیک از جانب حزب دمکرات کردستان ایران در فضا و شرایطی که ایدئولوژی چپ غالب بود، با حملات و اتهامات گوناگون روبرو شد، اما حزب این ایده را حفظ و به جهانیان معرفی نمود و امروز درستی آن بر همگان آشکار شده است. این ایده هم‌اینک از سوی همگان و حتی از سوی آنانی که مخالف آن بودند نیز مورد پذیرش قرار گرفته و این افتخاری برای حزب دمکرات است. یکی دیگر از ویژگی‌های حزب ما این است که در مواقع ضروری به دلیل واقع‌بینی سیاسی، مواضع درستی اتخاذ کرده است. هنگامی که تحولاتی پیش آمده یا مسئله‌ای برایشان مطرح بوده است، به‌عنوان حزب دمکرات کردستان ایران، تحت تأثیر فضای غالب و جو حاکم بر جامعه و صفوف حزبمان قرار نگرفته‌ایم، در این گونه موارد، ما تحلیل‌ها و مواضع خاص خود را داشته‌ایم و

خود را با روند تحولات زمانه و رویدادهای دنیا تطبیق دهند، به تدریج مضمحل شدند یا صرفاً نامی از آنان برجای ماند، اما حزب دمکرات به دلیل آن که استقلال سیاسی خود را حفظ نمود و خود را با تحولات جهانی تطبیق داد، در هر زمانه‌ای قهرمانانه ایفای نقش نمود. در دهه‌های بعدی و تاکنون، حزب به دلیل این ویژگی به ماندگاری خود ادامه داد. اما ویژگی‌های حزب دمکرات تنها به این دو مورد خلاصه نمی‌شود، به‌ویژه پس از آنکه در برخی مقاطع استقلال سیاسی در حزب رو به ضعف نهاد، بلافاصله رهبران و مبارزان حزب به تکاپو افتادند تا حزب را به خط مشی اصولی خود بازگردانند و به ویژه در ۴ دهه‌ی گذشته نه تنها ذره‌ای از استقلال سیاسی این حزب کاسته نشد و خدش‌های بر آن وارد نشده است، بلکه تبدیل به یکی از شاخصه‌هایی شده که حزب دمکرات را با آن می‌شناسند. از سوی دیگر، مشاهده می‌کنیم که حزب در هر دورانی خود را با روند تحولات زمانه و مسیر پیش‌رونده‌ی اوضاع تطبیق داده و رو به جلو حرکت کرده است. سه سال پس از این که جمعیت تجدید حیات

حسن شرفی: حزب دمکرات کردستان ایران حزبی است که بر اساس واقع‌بینی و بر بستر واقعیتها سیاست‌ورزی می‌کند

"جزیره‌ی ثبات" را در زمان محمد رضا شاه پهلوی در سال‌های ۴۶ و ۴۷ و تا پیروزی انقلاب ملیتهای ایران آشفته کردند، آیا اگر حزب دمکرات کردستان ایران تأسیس نمی‌شد، در روزهای پیروزی انقلاب و ماههای قبل و بعد از آن حزبی تأسیس می‌شد که به سرعت بتواند صدها هزار نفر و جمعیتی میلیونی از اعضاء و هوادارانش را ظرف چندماه سازمان دهد؟ اگر این حزب در قلبهای مردم ریشه ندوانیده بود و در اندیشه و ذهن توده‌های مردم و فرزندان ملت کرد حضور نداشت، پس از آن که ملت کرد خواستار حقوق خود گردید و راهکار مسالمت‌آمیز را در پیش گرفت، اما سرکوب و محاصره از جانب رژیم جمهوری اسلامی آغاز گردید و ملت کرد را در تنگنای سخت و حالتی دفاعی قرار داد، اگر حزب دمکرات از پیش تأسیس نشده بود و فرایندی چند ساله را طی نکرده بود، آیا این ملت قادر بود که در برابر آن همه تهاجم و توطئه و محاصره مقاومت کند که متأسفانه برخی از این توطئه‌ها با موفقیت همراه بود و به نهای جان رهبران ما تمام شد. لیکن این حزب با قامتی استوار و با همان ماهیت و محتوای دمکراتیک خود پابرجا ماند، بنابراین، از همان بدو تأسیس تاکنون، اگر نگاهی به سیر حرکت حزب بیاندازیم و تأثیرات این حزب بر جنبش کرد در کردستان ایران را مرور کنیم، شواهد موجود بیانگر ضرورت تأسیس آن خواهد بود. اما تأسیس یک حزب به تنهایی کافی نیست. بلکه ماندگاری آن است که اهمیت دارد. همگی ما، به‌ویژه آنهایی که پیش از دیگران با تاریخ ایران و کردستان آشنا هستیم، می‌دانیم که در ایران و حتی در منطقه احزاب و سازمانهایی پیش از حزب دمکرات کردستان و یا همزمان با آن تأسیس شدند، اما در سیر تاریخی تحولات یا محو شدند و یا تنها نامی از آنان باقی ماند، بدون آنکه توان تأثیرگذاری بر تحولات را داشته باشند. اما حزب دمکرات پس از تأسیس، ماندگار شد و روزبه روز نیرومندتر و مؤثرتر از گذشته به حیات سیاسی خود ادامه داد. دلیل این امر چیست؟ با نگاهی به گذشته‌ی احزاب و سازمانهایی که بیشتر وجود داشتند ولی بعدها از صحنه محو شدند، یا صرفاً نامی بدون توان تأثیرگذاری از آنان بر جای ماند، مشاهده می‌کنیم که آنان دچار دو مشکل اساسی بودند.

نخست اینکه به درازای زمان، آنان بر باورهای بسترساز تأسیس خود، اصرار ورزیدند و متحول نشدند و نتوانستند خود را با تحولات زمانه تطبیق دهند و با مطالبات مردم و هواداران خود توأمان به پیش بروند. همچنان بر یک دیدگاه و یک عقیده ثابت ماندند و هیچ چیز نتوانست تحولی در مواضع و دیدگاههای آنان ایجاد کند. دوم اینکه، در زمینه روابط، دارای روابطی ناسالم بودند. یعنی آنچنان در روابط خود غیر اصولی رفتار کردند که به عنوان دنباله‌رو و آلت دست کشورها یا جریانات دیگر ظاهر شدند. از همین رو و به دلیل آن که استقلال سیاسی خود را از دست دادند و نتوانستند

حسن شرفی، جانشین دبیرکل حزب دمکرات کردستان ایران، روز چهارشنبه ۲۵ مردادماه در یکی از سالن‌های مقر دفتر سیاسی حزب طی سخنانی به تشریح ویژگی‌های حزب دمکرات که موجب بقا و ماندگاری آن در صحنه‌ی سیاسی کردستان و ایران شده است، پرداخت. متن کامل سخنان ایشان در زیر آمده است:

دوستان گرامی!
خانم‌ها! آقایان!
حضار محترم!

امروز ۲۵ مردادماه ۱۳۹۱، شخصیت و هفتمین سالگرد تأسیس حزب دمکرات کردستان ایران و همچنین هفتادمین سالگرد تأسیس "جمعیت تجدید حیات کرد" یعنی همان سازمانی است که ۶۷ سال پیش از این، حزب دمکرات کردستان بر پایه‌های تشکیلاتی آن پی‌ریزی گردید و تأسیس شد. بدین مناسبت اجازه می‌خواهم که به نمایندگی از دفتر سیاسی و رهبری حزب و همه‌ی شما به یکایک هواداران، اعضاء، کادرها، پیشمرگان، رهبری حزب دمکرات کردستان ایران و کلیه‌ی آحاد مردم کردستان شادباش بگویم، یعنی به کسانی که تحت هر شرایطی، تکیه‌گاه نیرومندی برای حزب محبوبشان، حزب دمکرات کردستان ایران بوده‌اند. به همین مناسبت در پیشگاه بنیانگذاران حزب دمکرات و پیشاپیش همگی آنان، پیشوای زنده یاد قاضی محمد و رهبرانی که بعدها در جریان احیای حزب و حرکت به سوی اهداف اصولی و مدرن حزب ایفای نقش و مسئولیت نموده‌اند، سر تعظیم و احترام فرود می‌آوریم.

۶۷ سال قبل در چنین روزی (سال ۱۳۲۴ خورشیدی) با تلاش و همت پیشوا قاضی محمد و تمامی مبارزین و میهن‌پرستان و کوشندگان راه آزادی و رهایی ملت کرد، حزب دمکرات تأسیس شد. ضرورت تشکیل این حزب چه بود؟ اگر به یکایک موارد و ابعادی که ضرورت تأسیس حزبی چنان مترقی و مدرن را ایجاب می‌نمود، اشاره کنیم، شاید لازم باشد به ابعاد و جوانب بسیاری پرداخته شود، لیکن اگر فرض کنیم که حزب دمکرات کردستان در آن شرایط و آن دوران تأسیس نمی‌شد، آیا اساساً جمهوری کردستان پا یه عرصه‌ی وجود می‌نهاد؟ آیا برای نخستین بار در تاریخ ملت کرد، یک حکومت کردی در شکل و فرم جمهوری تشکیل می‌شد و صفحات تاریخ جنبش کرد را مزین می‌نمود؟ یا اگر هم تأسیس می‌شد، آیا چنین حکومتی بدون وجود حزب دمکرات کردستان، محتوایی چنین دمکراتیک داشت که با وجود حزب دمکرات از آن برخوردار گردید؟ اگر حزب دمکرات کردستان تأسیس نشده بود، آیا پس از سرنگونی جمهوری کردستان، فعالیت این حزب در سایه‌ی مبارزان حزبی که با پرکردن زندان‌ها، تحت هر شرایطی پویایی و حیات این حزب را بیمه نمودند، نام حزب را زنده نگاه داشتند و اجازه ندادند قطار جنبش کرد از حرکت باز ایستد، یا مبارزانی که رؤیای

۶۷ سال پشاهنگی

کیهان یوسفی

۶۷ سال از تأسیس حزب دمکرات کردستان ایران می‌گذرد، حزبی که تاریخچه و کارنامه‌اش، حکایت از پیشاهنگ بودن این حزب در کارزار مبارزات آزادیخواهانه ملت کرد در کردستان ایران دارد.

نه آن روزها که ناسیونالیسم، گفتمان و ایدئولوژی غالب بر فضای سیاسی حزب بود، حزب غافل از دموکراسی و احترام نهادن به حقوق دیگر ملتها بود و نه آن زمان که مارکسیسم به عنوان ایدئولوژی غالب بر فضای حزب سایه افکنده بود، حزب حقوق ملی ملت کرد را ناپسندیده گرفت و از آن غافل شد. حقوق ملی و دموکراسی، به عنوان پارامترهای زیربنایی حزب دمکرات در هر برهه‌ی زمانی باعث گردیده است که حزب دمکرات، حزبی مدرن و پویا، مطلوب و محبوب و پیشاهنگ مبارزات ملی - دمکراتیک مردم کردستان ایران باشد.

خاستگاه احزاب مدرن در غرب، بدون شک مدرنیته است و شاخصه‌های سکولاریسم، اومانیسم، مبانی معرفت‌شناختی و پلورالیسم سیاسی از شاخصه‌های مهم شکل‌گیری احزاب سیاسی به شمار می‌روند.

اما حزب دمکرات در دورانی پا به عرصه مبارزات سیاسی کردستان نهاد و تولد یافت که ب فضای اجتماعی - سیاسی کردستان با شاخصه‌های مورد اشاره قرار گرفته قرابت و آشنایی چندانی نداشت. ولی چه چیز باعث گردیده است که حزب دمکرات بعد از ۶۷ سال همچنان به عنوان حزبی ممتاز و پیشاهنگ در کردستان ایران نقش آفرینی کند؟

تئوریسین‌ها و اندیشمندان سیاسی شاخصه‌ها و فاکتورهای زیادی را برای سنجش سطح احزاب و سازمانهای سیاسی بیان کرده‌اند، ولی در اینجا ما معیارهایی را در رابطه با حزب دمکرات مورد بحث قرار می‌دهیم که ساموئل هانتینگتون، متفکر آمریکایی آن را برای سنجش سطح سازمانهای سیاسی تعریف می‌کند.

یکی از فاکتورهای مدنظر هانتینگتون "adaptation" (انطباق) یا توانایی سازمان سیاسی برای تقابل و روبرو شدن با تحولات بوجود آمده محیطی است که می‌تواند داخلی و خارجی باشد، هانتینگتون انطباق را در سه بخش تشریح می‌کند: الف) chorological age یا طول عمر سازمان، به این معنا که هرچه قدر طول عمر یک سازمان بلندتر باشد، نشانه توانایی تطبیق آن سازمان است و برعکس.

ب) تحولات در سطح رهبری به صورت مسالمت‌آمیز، یعنی سازمان سیاسی که تغییر رهبری آن به روشی آرام و طبق قانون و

برنامه‌ای مدرن صورت می‌پذیرد، توانایی بیشتری در تطابق خود با محیط دارد. ج) تغییرات وظایف: تغییرات مربوط به وظایف اصلی است، زیرا سازمانی که با تغییر وظایف (تغییر افراد) روبروست می‌تواند صاحب توانایی تطابق و هماهنگی بیشتری گردد تا آن سازمانی که فاقد این تغییرات است.

۶۷ سال ماندگاری و پویایی حزب دمکرات تأییدی بر این است که chorological age یکی از شاخصه‌های حزب دمکرات است و برگزاری کنگره هر چهار سال یک بار و تغییر ترکیب رهبری در هر کنگره و تقسیم کار و تغییر کار افراد در حزب از شاخصه‌های نهادینه شده حزب دمکرات بوده و می‌باشد.

حضور حزب دمکرات در جنبش آزادیخواهانه کردستان به عنوان پیشاهنگ و پرچمدار مبارزه ملی - دمکراتیک ملت کرد، طی این سالها نشان از برخورداری حزب

از شاخصه‌ی مورد نظر هانتینگتون یعنی "adaptation" دارد.

"Complexity" یا پیچیدگی یکی دیگر از فاکتورهای مدنظر هانتینگتون برای سنجش سطح یک سازمان سیاسی است، پیچیدگی یعنی اینکه سازمان بیش از یک وظیفه را انجام داده و دارای واحدهای مختلف و خصوصیات مشخصی باشد.

پیچیدگی برای تداوم سازمان سیاسی امری حیاتی است. زیرا اگر شرایطی باعث گردد که حزب مجبور شود برای مقطعی دست از انجام یک وظیفه بردارد انجام دیگر وظایف می‌تواند تداوم حزب را تضمین کند. برای اثبات اینکه آیا حزب دمکرات این فاکتور را داراست، شاید اشاره به این واقعیت زنده بسنده کند که آن زمان که حزب دمکرات مشی مسلحانه را به عنوان متدی از مبارزه کنار گذاشت، دشمنان و مخالفان حزب چنان می‌پنداشتند که حزب در سرانتهایی بحران و نابودی قرار گرفته است، ولی با دارا بودن

فاکتور "Complexity" حزب توانست مطرح‌تر و تأثیرگذارتر از گذشته در میدان مبارزه باقی بماند همچنان به عنوان حزبی پیشاهنگ و تأثیرگذار به مبارزاتش ادامه دهد.

هانتینگتون سومین فاکتور را برای سنجش سطح یک سازمان سیاسی Autonomy تعریف می‌کند، به این معنا که سازمان در انجام وظایفش تا چه اندازه دارای استقلال است. از نظر هانتینگتون، استقلال یک سازمان سیاسی بر دو فاکتور استوار است: الف) بودجه ب) برگردن پستهای انجام وظایف از درون سازمان.

شاید آنچه به عنوان شاخصه بارز حزب دمکرات در طول حیات سیاسی این حزب همیشه به عنوان اساس فعالیت این حزب مورد تأکید قرار گرفته، فاکتور Autonomy بوده است. حزب دمکرات کردستان ایران هیچ‌گاه و در بدترین وضعیت سیاسی نیز استقلال حزب را مورد معامله قرار

نداده و استقلال حزب، از نکات اساسی بوده است که رهبر شهید حزب، دکتر عبدالرحمان قاسملو همیشه بر آن تأکید داشتند و بر همین مبنا بودجه حزب همیشه از جایی تأمین شده است که حزب در آنجا تولد یافته و آن بطن جامعه کردستان و مردم کردستان می‌باشد. در رابطه با فاکتور دوم نیز، دوره‌های مداوم آموزش سیاسی - نظامی در حزب و پرورش کادرهای مجرب و آگاه، در واقع حزب را به دانشگاهی تبدیل نموده است و حزب برای پر کردن پست‌های انجام وظایفش به افراد درون سازمان خود متکی بوده است.

اهداف، برنامه‌های اصولی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، ساختاری پویا و قدرت انطباق بالای حزب باعث گردیده است که حزب در طول این ۶۷ سال همیشه استقلال خود را حفظ نماید و به عنوان پرچمدار و پیشاهنگ مبارزات حق طلبانه مردم کردستان ایران در میدان مبارزه نقش آفرینی نماید.

کلوپ ترور، صحنه‌سازی دیگری از واواک

ناصر صالحی اصل

ترجمه: کوردستان

روز پانزدهم مردادماه امسال در شبکه‌ی اول صدا و سیما جمهوری اسلامی فیلمی تحت عنوان "کلوپ ترور" پخش گردید. این فیلم گزارشی درباره‌ی چگونگی قتل مشکوک چهارتن از دانشمندان هسته‌ای و چگونگی بازداشت و دستگیری افرادی در رابطه با این پرونده که در آن اعترافات شش زن و هشت مرد در مورد نقش آنان در قتل چند دانشمند هسته‌ای و همکاری آنان با اسرائیل و غرب بود.

جمهوری اسلامی از همان ابتدای تأسیس خود، تاکنون ده‌ها بار صحنه‌سازی‌های از این قبیل را در کارنامه‌ی سیاه خود ثبت نموده است. به همین دلیل فیلم کلوپ ترور چیزی تازه‌ای نیست. همچنین مردم ایران به خوبی از اهداف و مقاصد نهفته در ورای این نمایش‌های رژیم آگاهند، زیرا هدف واواک از پروژه‌های اعتراف‌گیری در زیر شکنجه و سلول‌های انفرادی از زندانیان و فعالان سیاسی و پخش آن در رسانه‌های رژیم، از یک سو بقای حاکمیت استبدادی ولی فقیه و سرکوب هر نوع فریاد اعتراض مردم ایران از طریق اعدام، زندان و انتساب اتهاماتی از

غربی به مقاصد و اهداف خود دست یابد، زیرا ملیت‌های ایران و کشورهای دمکراتیک به خوبی از این گونه صحنه‌سازی‌های رژیم آگاهند.

آنچه که در مورد صحنه‌سازی اخیر واواک برای تمامی مردم ایران مایه‌ی تأمل می‌باشد، دو نکته‌ی اساسی است.

نخست، تناقض در سخنان بازداشت‌شدگان، هم در نحوه‌ی بیان ماجرا و هم درباره‌ی نحوه‌ی ارتباط این بازداشت‌شدگان با کشورهای غربی و اسرائیل است که آشکارا نشان می‌دهد این افراد تحت شکنجه به چنین اتهاماتی اعتراف کرده‌اند.

دوم، از لحاظ حقوقی اگر رژیم جمهوری اسلامی صداقت دارد، چرا پرونده‌ی این بازداشت‌شدگان را به دادگاه‌های بین‌المللی ارجاع نمی‌دهد تا کشورهای متهم شده در این صحنه‌سازی‌ها در برابر افکار عمومی پاسخگو باشند.

اما رژیم جمهوری اسلامی که خود بهتر از هر کسی به کذب ادعای خود واقف است، از هر اقدام دیگری غیر از متهم کردن دیگران خودداری نموده و خود به تنهایی توطئه می‌چیند، صحنه‌سازی می‌کند، بازداشت می‌کند و اتهاماتی وارد می‌کند تا مردم را به طرق گوناگون از حقایق دور نگه دارد.

سیاسی ملیت‌های ایران به جاسوسی، بهترین و مناسب‌ترین راهکار برای دستیابی آنان به مقاصد پلیدشان است.

بدیهی است که رژیم جمهوری اسلامی نخواهد توانست با متهم کردن فرزندان آزادیخواه ملیت‌های ایران و حکومت اقلیم کردستان و کشور آذربایجان و کشورهای

همه‌جانبه‌ی بین‌المللی کمرش خم شده است، از همین رو مقامات واواک برای حفظ حاکمیت رژیم ولایت فقیه بدین نتیجه رسیده‌اند که بحران آفرینی، صحنه‌سازی و ایجاد آشوب به بقای حکومت آنان کمک خواهد کرد. از دیدگاه آنان، اعدام، زندانی کردن و متهم کردن دگراندیشان و فعالان

قبیل جاسوسی به فرزندان آزادی‌خواه مردم ایران و از سوی دیگر، فریب و انحراف افکار عمومی مردم ایران از مشکلات داخلی و خارجی رژیم است.

همچنین رژیم جمهوری اسلامی هم‌اکنون دچار تشنگی و پراکندگی در سطوح بالای خود بوده و در زیر فشار تحریم‌های

رحمان امیری

کودتای ۲۸ مرداد و نقش ابرقدرتها

ایران و ترک تخت و تاج سلطنتی از طرف محمدرضا شاه زنگ خطری برای منافع کشورهای غربی، مخصوصاً آمریکا و انگلیس و همزمان باعث پدید آمدن فرصتی برای فعال شدن و به میدان آمدن آلمانیها در ایران بود.

از لحاظ جهانی نیز در آن مقطع زمانی قبل از جنگ سرد جهان به دو محور تقسیم شده بود، مخصوصاً در دهه ۲۰ تا ۳۰ میلادی دو قدرت فاشیستی هیتلر و موسولینی همیشه به عنوان خطری برای منافع کشورهای ابرقدرت در منطقه و کشورهای دیگر به حساب می‌آمدند که تلاشهای آلمان نازی برای نفوذ در کشورهای عراق و ایران در این مرحله خیلی واضح است، مخصوصاً بعد از آن‌که آلمانیها مسئله همزادی و آریایی بودن ایرانیها و آلمانیها را مطرح کرده بودند. در اینجا است که تلاشهای این کشورها برای پشتیبانی و حمایت از جبهه ملی بر ضد کشورهای آمریکا و انگلیس و فرانسه آشکارا احساس می‌شد.

لازم به ذکر است که رویداد ۲۸ مرداد فقط مسئله داخلی ایران نبود، بلکه در بعد وسیعتر، رویارویی میان کشورهای ابرقدرت جهان برای حفظ منافع سیاسی و اقتصادی در ایران بود. به همین دلیل است که این کشورها برای حکومت د. مصدق توطئه‌چینی می‌کنند و تجربه استقلال‌طلبی ملی را در آن مقطع زمانی به شکست می‌کشاند.

که بتواند این جریان سیاسی استقلال‌طلبانه را هدایت کند در راستای منافع منطقه‌ای آنها نبود. به این دلیل به میدان آمدن د. مصدق و تلاشهایش برای ملی‌کردن نفت

کشورهای قدرتمند فرود می‌آوردند که در میان این کشورها می‌توان به ایران اشاره کرد. در این صورت پدیدار شدن و قد علم کردن یک جریان سیاسی داخلی یا فردی

این کشورها که قبلاً دارای واحد متشکل سیاسی خود بودند، اما از طرف افرادی نساآگاه و بی‌تدبیر اداره می‌شدند و در عین حال مطیع بودند و سر تمکین برای

کودتای ۲۸ مرداد از مهمترین رویدادهای سیاسی تاریخ معاصر ایران به حساب می‌آید و همزمان می‌توان این رویداد را سرآغاز بخش بزرگی از حوادث ناگوار و تلخ قلمداد کرد. البته اگر بخواهیم خیلی سریع دلایل وقوع این کودتا را بررسی کنیم، نمی‌توانیم وضعیت داخلی ایران و منطقه و شرایط سیاسی آن زمان جهان را نادیده بگیریم.

از لحاظ داخلی، جبهه ملی به رهبری دکتر مصدق، بعد از قدرتمند شدن در میدان سیاسی و به دست گرفتن پست نخست وزیری توسط وی، برای ملی کردن نفت ایران کوشید و به تعبیری دیگر در راستای محدود کردن دخالت‌های کشورهای خارجی در امور داخلی ایران تلاش می‌کرد. بی‌شک پیشبرد چنین سیاستی از دو نظر در راستای منافع دو گروه نبود، گروه نخست، آنهایی بودند که در داخل کشور دخالت کشورهای بیگانه را در راستای منافع شخصی خود می‌دیدند و گروه دوم، ابرقدرتهای آن زمان بودند که نفوذ و هژمونی خود را بر سر کشورهای تازه استقلال‌یافته مثل عراق، سوریه، ترکیه و به‌طور کلی، کشورهای تحمیل می‌کردند که بعد از جنگ اول جهانی و فروپاشی امپراتوریهای عثمانی، روسیه تزاری، آلمان، اتریش و... در نقشه سیاسی جهان پدیدار شده بودند.

از لحاظ منطقه‌ای، همان طور که به آن اشاره کردیم، بعد از فروپاشی امپراتوریها، کشورهای جدیدی روی نقشه سیاسی پدیدار آمدند و بیشتر آن کشورها هم مستقیماً از طرف ابرقدرتهای آن زمان حمایت و پشتیبانی می‌شدند. بعضی از

فاتح صالحی

واگذاری مهدکودک‌ها به هیأت‌های مذهبی

پرورش می‌دهند و آن را توسعه می‌بخشند. بر این مبنا کودکان در مهدکودک‌ها از راه آموزش غیرمستقیم بر اساس الگوهای آموزشی و متدهای نمایشی یاد می‌گیرند که در برابر هر پدیده‌ی جدیدی که می‌بینند، سؤال نمایند و از هیچ چیزی واهمه نداشته باشند. این مسئله هم کاری خواهد کرد که ذهن کودکان برای آموزش مستقیم و رسمی در مقطع آموزش ابتدایی مهیا شود و کودک با یادگیری برخی از دروس اجتماعی به نقطه‌ای می‌رسد که انگیزه‌ی خودکنترلی را در خود تقویت نماید و در اجتماع جایگاه خود را پیدا نماید و خود را با شرایط بیرونی وفق بدهد.

اما براساس این طرح جدید خودکنترلی که مهمترین عضو موفقیت مهدکودک‌ها در پرورش کودکی سالم است، جای خود را به دیگر کنترلی بدهد و شکل رسمی استقلال کودک که اصلی‌ترین نماد پرورش کودکی پرسشگر است به زیر سؤال رفته و به نرمی از یاد خواهد رفت. در این صورت باعث خواهد شد که کودک برای رویارویی با آن دسته از مسائلی که براساس سن و مقاطع مختلف زمانی با آن مواجه خواهد شد، هیچ جوابی نخواهد داشت و عکس‌العمل بروز نمی‌دهد و برای حل این مسائل دست به دامان ماوراءالطبیعه و توسل جستن از امامان و ارزش‌های مذهبی خواهد شد. همه این مسائل چنان خواهند نمود که در ۱۰ تا ۲۰ سال آینده نسلی به میدان بیایند که ذهنشان از ارزش‌های انسانی همچون "عدالت‌خواهی"، "آزادی" و "استقلال شخصی" عاری خواهد بود و با گوش به فرمانی و مطیع بودن در برابر قدرتی مهم و گنگ همچون نیروهای آسمانی به میان خواهند آمد و سؤال و پرسشگری که اساس آغازین و بنیادین هر تغییری است در ذهن آن نسل به فراموشی سپرده شود.

بیشتر آن بودند و به درازای تاریخ ثابت نموده‌اند که در هر برهه‌ای از زمان آماده‌اند در راه وطن خویش جانفشانی کنند. چرا که کاربدستان رژیم به این نتیجه رسیده‌اند که برای در امان بودن از موج عاصی شدن و طغیان جوانان کشور از همان سنین کودکی و پیش‌دستانی ذهن کودکان این میهن در بند را منحرف نمایند و از مسیر اصلی آموزش و پرورش انسانی آنها را دور سازند. واضح و مبرهن است مهدکودک‌های موفق، مهدکودک‌هایی هستند که در کودکان روحیه‌ای تحقیق و بررسی را ایجاد می‌کنند،

و شهادت‌طلبی و مرتبه و توسل به امامان شیعه و انتظار فرج در ذهن کودکان پرورش داده خواهد شد و اینها هم در جهت این است که ذهن پرسشگر کودکان را با ترس و وحشت از جهنم و ماوراءالطبیعه از همان مقطع پیش‌دستانی فروکش نمایند و درون سرکش آنها را در مقطع نوجوانی دچار افسردگی کنند تا از این طریق در سنین جوانی هیچ خطری برای مسئولان رژیم نداشته باشند. شاید این‌ها همگی پیامد آن دسته از اعتراض‌های وسیعی باشد که به شکلی از اشکال جوانان این مرز و بوم

همچون "رعایت حقوق دیگران"، "نظم"، "دادخواهی"، "فسادداری اجتماعی" و "همکاری" در چهارچوب بازی‌های ساده و آسان یکی از راهبردهای خوب آموزشی است که باید در مهدکودک‌ها به اجرا درآید و مربی مهدکودک باید با توجه به خلاقیت و توانایی خود به نقش بستن این مفاهیم در ذهن کودک کمک نماید. اما با توجه به این تصمیم اخیر مسئولان جمهوری اسلامی، نه تنها این مفاهیم انسانی در ذهن کودکان پرورده نخواهد شد، بلکه بالعکس مبنای درس‌های دینی و مذهبی شیعه، انتقام

به گفته‌ی مسئولان سازمان بهزیستی جمهوری اسلامی از این پس مجوز تأسیس مهدکودک‌ها را به هیأت‌های مذهبی و مساجد واگذار خواهد شد. همزمان هزاران مربی مهدکودک‌ها در اعتراض به این تصمیم و آینده‌ی مبهم شغلی خویش در برابر ساختمان مجلس شورای اسلامی تجمع کردند.

براساس توافقنامه‌ای که میان سازمان بهزیستی و هیأت‌های مذهبی بزرگ منعقد شده از این پس هیأت‌های مذهبی، مهدکودک‌ها را با رویکردی مذهبی ایجاد خواهند نمود. محمدنفریه معاون اجتماعی سازمان بهزیستی روز دوشنبه مورخه‌ی ۱۶ مرداد امسال در گفتگو با خبرگزاری ایسنا اعلام نمود: "بانوان طلبه و هیأت‌های مذهبی می‌توانند مهدکودک‌ها را تأسیس نمایند و رویکرد مذهبی هدف نوین سازمان بهزیستی برای تربیت کودکان از مقطع مهدکودک خواهد بود."

در این ارتباط سوای اینکه هزاران مربی مهدکودک که قبلاً بنا بر این بود به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآیند از کار بیکار خواهند شد، مسئله‌ای که بیشتر حائز اهمیت است مطرح نمودن اهداف این طرح جدید مسئولان جمهوری اسلامی است که در نظر دارند از همان سنین آغازین کودکی و قبل از ثبت‌نام کودکان در مدارس ابتدایی زمینه را برای مسخ فکری و ذهنی آنها با استفاده از تبلیغات مذهبی هموار نمایند. این در حالی است که در سال گذشته طرح تفکیک جنسیتی کودکان دختر و پسر در مهدکودک‌ها به اجرا درآمد و امسال هم با واگذاری مهدکودک‌ها به مساجد و حوزه‌های دینی این توطئه‌ی رژیم برای منحرف نمودن مفاهیم آموزشی و شستشوی مغزی کودکان برای مسخ نمودن در سنین نوجوانی، ماهیت واقعی خود را آشکار نمود.

چرا که مهدکودک‌ها بهترین امکان را برای یادگیری ابتدایی بسیاری از مفاهیم اجتماعی آماده می‌نمایند. مفاهیمی

در راستای همکاری بیشتر نیروهای دمکرات و مترقی ایران بکوشیم

بازتاب

باز هم اقتصاد کوپنی

باران

کمیسیون اقتصادی مجلس جمهوری اسلامی طرحی به مجلس ارائه کرده است که طبق آن سیستم کوپنی و ارائه کالای یارانه‌ای در ایران احیا خواهد شد. این طرح که تاکنون تنها بخشی از جزئیاتش انتشار یافته است، در چهارچوب "اقتصاد مقاومتی" خواهد بود که خامنه‌ای، رهبر رژیم طی چند ماه اخیر آنرا مطرح نموده است. "اقتصاد مقاومتی" تلاشی است برای مقاومت رژیم در برابر تأثیرات تحریمهای بین‌المللی اقتصادی بر رژیم. راه‌اندازی سیستم کوپنی و عرضه یارانه‌ای دولتی برای کالاها و وسایل ضروری زندگی روزمره مردم در حالی صورت خواهد گرفت که طی چند سال اخیر طرح حذف یارانه‌های دولتی به منظور مواجهه با تحریم‌های اقتصادی به اجرا گذاشته شده است که ضربه‌ی سنگینی به اقتصاد ایران وارد آورده و مردم را به بحران تورم افسارگسیخته دچار کرده است.

بنابراین، رژیم اقتناع شده که باید به سیستم اقتصادی‌ای روی بیاورد که دقیقاً برخلاف سیستمی است که در چند سال اخیر روی آن کار کرده است. طرح حذف یارانه‌ها از همان بود امر معلوم بود که موفق نخواهد شد، چراکه حذف یارانه‌های دولتی آنطور که ادعا می‌کردند که در راستای ایجاد انگیزه برای نیروی کار و جهش به سوی اقتصاد بازار آزاد است، به هیچ وجه با ساختار کلی و مبانی اقتصادی حال حاضر ایران همخوانی ندارد. از همان اوایل روشن بود که در حالی که فروش نفت در دست رژیم و اقتصاد کلان ایران در دست سپاه پاسداران است، نمی‌توان انتظار داشت که نرخ کالاها واقعی شوند و اقتصاد بازار آزاد در ایران به جریان بیفتد. همچنین با توجه به اینکه رشد اقتصاد بازار مستلزم گسودن درها به سوی بازار آزاد جهانی است، لذا نمی‌تواند انتظار داشت اقتصاد ایران که دولتی و متکی به صادرات نفت است، در کوتاه مدت و آن هم در حالی که نه تنها درها به سوی بازار جهانی باز شده‌اند بلکه برخلاف آن بیشتر بسته نشده‌اند و اقتصاد با تحریم بین‌المللی روبرو شده است، به اقتصاد بازار آزاد تبدیل شود.

طرح حذف یارانه‌ها شکست خورده و اینک رژیم قصد دارد به سیستمی درست برخلاف آن روی بیاورد. این طرح همانطور که کاربدستان رژیم نیز بدان اشاره کرده‌اند، مشابه اقتصاد کوپنی‌ای خواهد بود که در دوران جنگ ایران و عراق در جریان بود. رژیم فکر می‌کند همانطور که دوران جنگ مقاومت کرد، اکنون نیز با به جریان انداختن همان نظام اقتصادی می‌تواند در برابر تحریم‌ها مقاومت کند. چنین تفکری کاملاً غلط است، زیرا بخش عمده‌ی مردم ایران در دوران جنگ، هنوز دل به مدینه فاضله‌ای بسته بودند که وعده‌ی آنرا گرفته بودند، اما مردم امروز در آرزوی ساقط کردن مدینه فاضله‌ای هستند که هیچگاه تحقق نیافت.

"رسالت" در شماره‌ی روز چهارشنبه‌ی هفته‌ی گذشته‌ی خود، رسانه‌ها و خبرنگاران ایرانی را به دلیل انتشار اخبار مربوط به مناطق زلزله‌زده‌ی آذربایجان شرقی، به "تحریف وقایع"، "همراهی با ضدانقلاب" و "اقدام علیه امنیت ملی" متهم نموده و حتی این انتقادات را "انکار واقعیتها" قلمداد نمود و نوشت: "این دقیقاً همان خطی است که دشمن دنبال می‌کند".

روزنامه‌ی رسالت در حالی این انتقادات را "انکار واقعیتها" خوانده است که الله‌وردی دهقان، نماینده‌ی ورزقان و مسعود پزشکیان، نماینده‌ی تبریز، مسئولان و ادارات دولتی مربوطه را به سهل‌انگاری در امدادسانی به زلزله‌زدگان متهم نموده‌اند.

به گزارش خبرنگاری حکومتی "ایسنا"، نماینده‌ی تبریز اظهار داشت: "رئیس جمعیت هلال احمر از دریافت هشت هزار جادر خیر داده است، اما این تعداد جادر هنوز به دست زلزله‌زدگان نرسیده است. خیلی پست فطرتی می‌خواهد که تعدادی آدم سودپرست و خائن جادرها را دریافت کنند و جادرها از جای دیگری سردرآورند".

زلزله‌زدگان منتظر کمک‌رسانی هستند

آورده است. سایت "کلمه" گزارش داد که در شهرهای اهر، ورزقان و هریس درگیری‌هایی میان مردم و نیروهای سپاه پاسداران روی داده و برخوردهای خشونت‌بار تعدادی از نیروهای سپاه، موجب خشم مردم گردیده است. یکی از زیان‌دیدگان زلزله‌ی ورزقان به خبرنگار کلمه گفته است: "تمامی کمک‌های ارسالی از مناطق مختلف، حتی کمک‌هایی که گفته می‌شود از ترکیه به این مناطق رسیده، توسط سپاه پاسداران توقیف و ضبط گردیده است. حتی نمایندگان هلال احمر نیز تنها

با گذشت بیش از ده روز از وقوع زمین‌لرزه در استان آذربایجان شرقی، مردم مصیبت‌زده‌ی این منطقه هنوز از سهل‌انگاری مقامات مربوطه، تبعیض در رابطه با خدمت‌رسانی و فقدان امکانات لازم می‌نالند. بعد از ظهر روز شنبه ۲۱ مردادماه ۱۳۹۱، زلزله‌ای با شدت ۶٫۲ در مقیاس ریشتر شهرستان اهر و زلزله‌ای با شدت ۶ ریشتر شهرستان ورزقان در استان آذربایجان شرقی را لرزاند. لازم به ذکر است، شهر هریس نیز از تأثیرات زلزله در امان نماند و بخش زیادی از آن دچار ویرانی شد. گزارش‌ها حاکیست بر اثر

به نظاره‌ی اوضاع نشست‌اند و هنگامی که از آنها پرسیده می‌شود چرا کاری نمی‌کنند، می‌گویند سپاه نمی‌گذارد".

صدا و سیما جمهوری اسلامی اخبار مربوط به زلزله و چگونگی کمک‌رسانی به مصیبت‌زدگان را به طرز ضعیفی پوشش داده و حتی رسانه‌های خارجی بیشتر از رسانه‌های حکومتی ایران به این رویداد اهمیت داده‌اند.

نمایندگان ورزقان و تبریز در مجلس شورای اسلامی چگونگی پوشش خبری این رویداد را به شدت مورد انتقاد قرار دادند. در حالی که وجود تبعیض از سوی مسئولان حکومتی در قبال شهرهای ترک‌نشین مشاهده می‌شود و این امر موجب نگرانی مردم ایران شده‌است، برخی از رسانه‌های حکومتی، این انتقادات را "اقدام علیه امنیت ملی" خوانده و موضوع را به یک مسأله‌ی سیاسی تبدیل کرده‌اند. در همین رابطه، روزنامه‌ی

زمین‌لرزه‌ها تاکنون ۳۰۶ تن کشته و ۱۸۰۰ تن زخمی و ۱۳۷ هزار تن دچار خسارات ناشی از زلزله شده‌اند و ۲۴۵ روستا ویران شده‌اند.

جمعیت شهرهای ورزقان، اهر و هریس روی هم رفته به ۳۰۰ هزار تن می‌رسد. کمبود دستشویی صحرائی، آب آشامیدنی سالم و پراکندگی لاشه‌های مردار احشام متعلق به اهالی روستاها باعث شده است که خطر ابتلا به بیماری‌های عفونی در منطقه افزایش یابد. با توجه به سهل‌انگاری مسئولان حکومتی، احتمال می‌رود که طی روزهای آینده آمار کشته‌شدگان باز هم افزایش یابد.

سپاه پاسداران چند روز پس از وقوع زمین‌لرزه‌ها با گسیل نیروهایش به مناطق زلزله‌زده، فضایی امنیتی بر منطقه حکمفرما نموده است به گونه‌ای که جمع‌آوری و توزیع کمک‌های ارسالی را بر عهده گرفته و از تهیه فیلم و تصویر توسط خبرنگاران ممانعت به عمل